

Zarządzanie jako dyscyplina naukowa

- Zalety, którymi powinien odznaczać się kierownik:
- Cechy osobowości predysponujące go do zarządzania
- Doświadczenie praktyczne
- Wiedza teoretyczna

Zarządzanie jako : sztuka, praktyka, nauka

- Def **instytucji** (w naukach prawnych):
 - zespół norm, które łącznie regulują określony spłot stosunków życia społecznego, dostatecznie ważny praktycznie i teoretycznie dla wyodrębnienia go w jedną całość
- W nauce o zarządzaniu można przyjąć, że przez **instytucję** rozumie się każdą względnie trwałą grupę lub zespół współdziałających osób wyposażonych w zasoby rzeczowe i zamierzających do wspólnego celu.
- Przyczyny tworzenia instytucji:
- Sprawność
- Podłoże społeczne
- Dążenie do opanowania chaosu

Sprawność:

- Efekt synergii(współdziałania): oddziaływanie daje skutek większy niż suma skutków wywołanych przez każdy ze składników z osobna ($2+2=5$)
- Efekt organizacyjny (korzyść, którą ludzie osiągają w dobrze zorganizowanej zbiorowości, a która wykracza ponad to, co mogliby osiągnąć, gdyby działali w pojedynkę)

Podłoże społeczne:

- Człowiek jako istota społeczna
- Potrzeba przynależności

Rodzaje instytucji:

- wielkość
- stopień skomplikowania
- stopień trwałości

W wyniku wszelkich rodzajów fuzji i itp. Powstają gigantyczne przedsiębiorstwa, których miarą wielkości mogą być:

- Ilość produkcji (zdolność produkcyjna)
- Rynek (wielkość sprzedaży)
- Finanse (wielkość zaangażowania kapitału)
- Praca (wielkość zatrudnienia)
- Zaopatrzenie (wielkość przepływu materiałów)
- Technika (wielkość urządzeń)
- Osiągnięcia (wielkość osiągniętego zysku)

Motywy do dokonywania fuzji:

- Obniżka kosztów
- Redukcja ryzyka
- Możliwość szybszego opanowania rynku
- Zwiększenie elastyczności
- Możliwość transferu umiejętności
- Zwiększenie pozycji konkurencyjnej

Nie wszystkie instytucje są zdolne do wzrostu (przyczyny):

- Ograniczenie zasobów
- Ograniczenie popytu
- Ograniczenia budżetowe
- Niestandardowość zadań i ich rozproszenie geograficzne
- Utrzymywanie się popytu na ściśle osobiste usługi
- Działalność w dziedzinie sztuki
- Przepisy prawne, etos zawodowy lub ograniczenia nakładane przez organy antymonopolowe lub związki zawodowe

❖ Stopień skomplikowania

- okres trwania instytucji

1) etap powstania (organizacja walczy o utrzymanie na rynku; przedsiębiorczość, innowacyjność, kreatywne myślenie)

2) etap wzrostu (organizacja poszerza swój rynek i dąży do wzrostu swojej reputacji; podkreśla swoją wartość, zaangażowanie i współpracę)

3) etap dojrzałości (utrzymuje swoją pozycję na rynku, staje się bardziej konserwatywna, kładzie nacisk na sprawność)

4) etap upadku lub odnowy (może nastąpić upadek, jeśli w porę nie podejmie działań naprawczych; prowadzi się działania restrukturyzacyjne, poszerza domenę działalności)

❖ Typologia wielowzględowa”

- 1) Instytucje władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej
- 2) Zaspokajające potrzeby materialne społeczności
- 3) Oświata, nauka, kultura, zdrowie, sport
- 4) Instytucje społeczno-polityczne (partie polityczne, związki zawodowe)
- 5) Instytucje religijne (cechą tego typu instytucji jest to, iż ich członkowie przynależą do nich na zasadzie uznawania tego samego systemu wartości)
- 6) Rodziny

➤ **Otoczenie** (elementy nie będące składnikami instytucji, które wywierają wpływ na jej zachowanie i zarazem jej wpływom podlegają)

○ Znaczenie środowiska:

- geograficznego
- biologicznego
- społecznego (otoczenie ekonomiczne, technologiczne, polityczno-prawne, socjokulturowe)

▪ **Otoczenie ekonomiczne** /parametry oddziałujące na przedsiębiorstwo/

- 1) Kondycja gospodarki
- 2) Rynek zbytu
- 3) Spadek popytu
- 4) Wzrost walki konkurencyjnej
- 5) Stopa procentowa
- 6) Kursy walut
- 7) Stopa inflacji

▪ **Technologia** (Każda technologia wyczerpuje się po pewnym czasie swoje możliwości i musi być zastąpiona nową, której żywot również nie jest wieczny)

▪ **Otoczenie polityczno-prawne:**

- restrykcje ekonomiczne
- bariery celne

▪ **Otoczenie socjokulturowe:**

- np. odmienna od tradycyjnej pozycja kobiety w życiu
- tworzenie nowej jakości życia

• **Otoczenie bliższe:**

- konkurencja
- substytuty
- odbiorcy

❖ **Funkcje nauki o zarządzaniu**

- opisowa
- wyjaśniająca
- prognostyczna

❖ **Metoda** (systematycznie i konsekwentnie stosowany sposób postępowania dla osiągnięcia celu, sposób naukowego badania rzeczy i zjawisk i przedstawiania wyników tych badań)

❖ **Metody uniwersalne** (indukcja, dedukcja, analogia)

❖ **Metody specyficzne** (funkcja opisowa, wyjaśniająca, projektowanie procesów i struktur)

➤ **ZARZĄDZANIE** jest procesem, który zachodzi w każdej zorganizowanej zbiorowości. (proces oddziaływania na zasoby organizacji dla osiągnięcia jej celów)

- „proces oddziaływania”
 - planowanie
 - organizowanie
 - motywowanie
 - kontrolowanie
- Zasoby (ludzie, rzeczy, finanse, informacje)
- **Cele**, czyli stany rzeczy, do których osiągnięcia dąży organizacja. W swej końcowej postaci cele zawsze dotyczą „kogoś”, czyli człowieka, lub „czegoś”, czyli grup ludzkich, instytucji.

➤ **ORGANIZACJA:**

- 1) Współdziałanie między ludźmi, które jest rozmyślne, świadome i celowe
- 2) Organizacja to swoiste zbiorowisko ludzi pozostających ze sobą w interakcjach, charakteryzujące się specyficzną strukturą i koordynacją
- 3) Organizacja to grupy ludzkie rozmyślnie konstruowane i rekonstruowane do realizacji specyficznych zadań
- 4) Organizacja to formalnie ustanowiony system służący osiągnięciu pewnych celów
- 5) Organizacje działające w otoczeniu stanowią w pewnym sensie funkcjonalną jedność
- 6) Organizacja to pewien rodzaj całości ze względu na stosunek do niej jej własnych elementów, mianowicie taka całość, której wszystkie składniki współprzyczyniają się do powodzenia całości

➤ Cechy organizacji:

- 1) Celowość istnienia
- 2) Rozmyślny charakter
- 3) Złożoność z elementów i skomplikowanie
- 4) Uleganie wpływom otoczenia oraz jego kształtowanie, co oznacza że jest systemem otwartym